

Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë

Drejtoria e Stabilitetit Financiar dhe e Rregullores Bankare

UDHËZIM

për zbatimin e Vendimit për Metodologjinë e Menaxhimit të Rrezikut të Borxhit

Maj 2017

Në pajtim me nenin 48, paragrafi 1, pika 3 të Ligjit të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15 dhe 6/16) dhe pika 12 e Vendimit për Metodologjinë e Menaxhimit të Rrezikut të Borxhit (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 26/17), guvernatori i Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë miratoi

UDHËZIM

për zbatimin e Vendimit për Metodologjinë e Menaxhimit të Rrezikut të Borxhit¹

I. DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

1. Me këtë udhëzim përcaktohet mënyra e zbatimit të Vendimit për Metodologjinë e Menaxhimit të Rrezikut të Borxhit (në tekstin e mëtejme: Vendimi) në lidhje me formën e raportit për normën e borxhit të paraqitur në Bankën Popullore të Republikës së Maqedonisë (në tekstin e mëtejme: Banka Popullore) dhe llojin e të dhënave që banka duhet të publikojë në faqen e saj të internetit.

Shprehjet e përcaktuara në vendim zbatohen në mënyrë të përshtatshme edhe në këtë manual.

II. RAPORT MBI NORMËN E BORXHIT

2. Për të llogaritur normën e borxhit, banka është e detyruar të plotësojë raportin e normës së borxhit (formulari SL) dhe ta paraqesë atë në Bankën Popullore, në përputhje me afatet e përcaktuara të Vendimit.

Raporti i përmendur në pikën 1 të këtij neni është pjesë përbërëse e këtij udhëzimi.

3. Në kolonat nr. 3, 4, 5, 6, 7 dhe 8 të formularit SL, vendoset gjendja e linjave përkatëse të formularit në fund të çdo muaji të gjashtëmujorit raportues.

4. 1-"pozicionet e bilancit", tregohet vlera e nr. rendor 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11 dhe 1.12, të cilat plotësohen duke zbatuar rregullat e mëposhtme:

4.1. Në nr. rendor 1.1 - „1.1 - "kërkesat nga qeveritë dhe bankat qendrore", 1.2 - "kërkesa nga vetëqeverisja lokale dhe qeverisja rajonale", 1.3 - "kërkesa nga institucionet publike", 1.4 - "kërkesat nga bankat multilaterale të zhvillimit dhe organizatat ndërkombëtare", 1.5 - "kërkesat nga bankat", 1.6 - "kërkesat nga kompanitë e tjera tregtare", 1.7 - "portofoli i kredive të vogla", 1.8 - "kërkesat e mbuluara nga ndërtesat e banimit", 1.9 - "kërkesat e mbuluara nga ndërtesat tregtare", 1.10 - "pjesë e fondeve të investimeve" dhe 1.11 - "pozicionet e tjera", tregohet vlera e shumës së nr. rendor. 1 i kolonës nr. 5 nga raportet përkatëse për asetet e ponderuar sipas rrezikut të kredisë (formulat APRRK) të Udhëzimeve

¹ Ky është tekst i konsoliduar jozyrtar i Udhëzimeve për Zbatimin e Vendimit për Metodologjinë e Menaxhimit të Rrezikut të Borxhit. Teksti i konsoliduar jozyrtar i Udhëzimeve për Zbatimin e Vendimit për Metodologjinë për Menaxhimin e Rrezikut të Borxhit përbëhet nga: Udhëzimet për Zbatimin e Vendimit për Metodologjinë për Menaxhimin e Rrezikut të Borxhit (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr.64/17) dhe Udhëzimet për ndryshimin dhe plotësimin e Udhëzimeve për Zbatimin e Vendimit për Metodologjinë për Menaxhimin e Rrezikut të Borxhit (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr.81/17).

për Zbatimin e Vendimit për Metodologjinë e Përcaktimit të Mjaftueshmërisë së Kapitalit (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 63/12, 109/12, 106/15, 18/16, 11/17 dhe 24/17).

4.2. Në nr. rendor 1.12 - „(-) taksat zbritëse nga kapitali kryesor“ ndikojnë në bilancin e kërkesave, duke i shtuar një peshë rreziku prej 0%, të cilat përfaqësojnë taksat zbritëse nga kapitali kryesor i rregullt dhe kapitali shtesë kryesor, në përputhje me Vendimin për Metodologjinë e Përcaktimit të Mjaftueshmërisë së Kapitalit (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 47/12, 50/13, 71/14, 223/15 dhe 218/16). Shuma e nr. rendor 1.12 shfaqet me një parashenjë negative.

5. Në nr. rendor 2 - “derivate financiare” tregohet vlera e shumës së nr. rendor 2.1 dhe 2.2, të cilat do të plotësohen duke zbatuar rregullat e mëposhtme:

5.1. Në nr. rendor. 2.1 - “ekspozimi në bazë të derivateve financiare me zbatimin e metodës së vlerave të tregut” tregohet shuma e përshtatshme e ekspozimit i rrezikut nga pala tjetër kontraktuese me zbatimin e metodës së vlerave të tregut, e cila i referohet derivateve financiare, nga raporti mbi kapitalin e nevojshëm për të mbuluar rrezikun nga pala tjetër kontraktuese (formulari RPTK) i Udhëzimeve për Zbatimin e Vendimit për Metodologjinë e Përcaktimit të Mjaftueshmërisë së Kapitalit (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 63/12, 109/12, 106/15, 18/16, 11/17 dhe 24/17) (tabela nr. 3, nr. rend. 6, kolona nr. 7).

5.2. Në nr. rendor. 2.2 - “ekspozimi në bazë të derivateve financiare me zbatimin e metodës së vlerave të tregut” tregohet shuma e përshtatshme e ekspozimit i rrezikut nga pala tjetër kontraktuese me zbatimin e metodës së vlerave të tregut, e cila i referohet derivateve financiare, nga raporti mbi kapitalin e nevojshëm për të mbuluar rrezikun nga pala tjetër kontraktuese (formulari RPTK) i Udhëzimeve për Zbatimin e Vendimit për Metodologjinë e Përcaktimit të Mjaftueshmërisë së Kapitalit (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 63/12, 109/12, 106/15, 18/16, 11/17 dhe 24/17) (tabela nr. 2, nr. rendor 3, kolona nr. 5).

Në nr. rendor. 3 - “transaksionet e letrave me vlerë” shprehet ekspozimi në bazë të një marrëveshjeje të përgjithshme të lidhur me një palë tjetër kontraktuese që mbulon repo për shitjen/blerjen e letrave me vlerë, transaksionet e dhëna hua të letrave me vlerë, transaksionet e huazuara të letrave me vlerë, transaksionet për kredi për blerjen të letrave me vlerë me pagesë të një shume të caktuar ose transaksionet me një periudhë të gjatë shlyerjeje, të përcaktuara në përputhje me pikën 7 të Vendimit.

6. Në nr. rendor. 4 - “pozicione jashtë bilancit” tregohet vlera e shumës të nr. rendor 4.1, 4.2, 4.3 dhe 4.4, cilat do të plotësohen me zbatimin e rregullave të mëposhtme:

6.1. Në nr. rendor. 4.1 - 5 nga raportet përkatëse për aktiv i ponderuar sipas rrezikut të kredisë (formatat APRRK) të Udhëzimeve për Zbatimin e Vendimit për Metodologjinë e Përcaktimit të Mjaftueshmërisë së Kapitalit (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 63/12, 109/12, 106/15, 18/16, 11/17 dhe 24/17), shumëzuar me një faktor konvertimi prej 10%.

6.2. Në nr. rendor 4.2 - „pozicione jashtë bilancit me faktor konvertimi 20%“, 4.3 - „pozicione jashtë bilancit me faktor konvertimi 50%“ dhe 4.4 - „pozicione jashtë bilancit me faktor konvertimi 100%“, tregohen shumat e nr. rendor 2.2, 2.3 и 2.4 e kolonës nr. 7 nga raportet përkatëse për aktiv i ponderuar sipas rrezikut të kredisë (formatat APRRK) të Udhëzimeve për Zbatimin e Vendimit për Metodologjinë e Përcaktimit të Mjaftueshmërisë së

Kapitalit (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 63/12, 109/12, 106/15, 18/16, 11/17 dhe 24/17).

7. Në nr. rendor. 5 - "vlera e ekspozimit" tregohet vlera e shumës së nr. rendor 1, 2, 3 dhe 4 të këtij raporti dhe shuma e nr. rendor XII e kolonës nr.3 XII-a e kolonës nr.3 të raportit të përgjithshëm për gjithsej aktivitet të ponderuar sipas rrezikut të kredisë (formulari APRRK - gjithsej) të Udhëzimeve për Zbatimin e Vendimit për Metodologjinë e Përcaktimit të Mjaftueshmërisë së Kapitalit (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 63/12, 109/12, 106/15, 18/16, 11/17 dhe 24/17).

8. Në nr. rendor. 6 "vlera e kapitalit" tregohet shuma e kapitalit themelor të nr. rendor 2 2 të raportit të mjeteve personale (formulari MP) të Udhëzimeve për Zbatimin e Vendimit për Metodologjinë për Përcaktimin e Mjaftueshmërisë së Kapitalit (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr. 63/12, 109/12, 106/15, 18/16, 11/17 dhe 24/17), nga fundi i tremujorit të fundit, përveç nëse në periudhën midis dy tremujorëve është bërë një ndryshim i rëndësishëm në shumën e kapitalit themelor (shembull emetimi i ri i instrumenteve kapitale të kapitalit themelor të rregullt ose shtesë, humbja e realizuar në punën aktuale, etj.), e cila nuk mbulohet në llogaritjen e kapitalit themelor nga tremujori i fundit.

9. Në nr. rendor. 7 - "raporti i borxhit" tregohet vlera e raportit të borxhit në fund të çdo muaji të gjysmëvjetorit, e përcaktuar si raport ndërmjet shumës së kolonës përkatëse të nr. rendor 6 dhe shumën e kolonës përkatëse të nr. rendor 5.

10. Në nr. rendor. 8 - „norma mesatare e borxhit” tregohet norma mesatare e borxhit për gjashtëmujorin raportues, e llogaritur si mesatarja e normave të borxhit në fund të çdo muaji të nr. rendor 7.

III. PUBLIKIMI I TË DHËNAVE NË FAQEN E INTERNETIT TË BANKËS

11. Banka është e detyruar, në bazë të gjysmëvjetorit, të publikojë në faqen e saj të internetit të dhënat për nivelin e borxhit. Për këtë qëllim, banka publikon këto të dhëna:

- shuma e kapitalit themelor të rregullt dhe shtesë, si dhe kapitalin themelor të bankës;
- shumën e vlerës të bilancit dhe vlera e ekspozimit jashtë bilancit i cili përdorur për të llogaritur normën e borxhit;
- shumën e normës së borxhit për gjysmëvjetorit e mëparshëm dhe
- shumën e vlerës të bilancit dhe vlera të kërkimeve jashtë bilancit të bankës, në përputhje me raportimet e fundit financiare, me shpjegimin e diferencave në lidhje me shumën e treguar në pikën 2 të kësaj pike.

Të dhënat e përmendura në paragrafin 1 të kësaj pike për gjashtëmujorin e parë të vitit duhet të publikohen në faqen e internetit të bankës jo më vonë se data 31 korrik e vitit aktual.

Të dhënat e përmendura në paragrafin 1 të kësaj pike për gjysmën e dytë të vitit duhet të publikohen në faqen e internetit të bankës jo më vonë se data 15 maj e vitit aktual për vitin kalendarik të mëparshëm.

12. Kursimoret janë të detyruara të zbatohen në mënyrë adekuate dispozitat e këtij manuali, duke marrë parasysh dispozitat e ligjit për bankat dhe aktet nënligjore të miratuara në bazë të këtij ligji që rregullojnë punën e kursimoreve në Republikën e Maqedonisë.

13. Ky udhëzim hyn në fuqi ditën e publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë, ndërkaq do të zbatohet nga 1 korrik i vitit 2017.

Guvernatori
Dimitar Bogov

RAPORTI
raport mbi normën e borxhit
 për _____ gjysmëvjetorin nga _____

në (000) denarë

Nr. rendor	Përshkrimi	Muaji 1	Muaji 2	Muaji 3	Muaji 4	Muaji 5	Muaji 6
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Pozicionet e bilancit						
1.1.	Kërkesat nga Qeveritë Qendrore dhe Bankat Qendrore						
1.2.	Kërkesa nga vetëqeverisja lokale dhe pushteti rajonal						
1.3.	Kërkesa nga institucionet publike						
1.4.	Kërkesat nga bankat multilaterale të zhvillimit dhe organizatat ndërkombëtare						
1.5.	Kërkesa nga bankat						
1.6.	Kërkesa nga shoqëritë tregtare të tjera						
1.7.	Portofoli i kredive të vogla						
1.8.	Kërkesat të mbuluara nga objekteve të banimit						
1.9.	Kërkesat të mbuluara nga objekteve afariste						
1.10.	Pjesë në fondet e investimeve						
1.11.	Pozicione të tjera						
1.12.	(-) Normat e ulura të kapitalit themelor						
2.	Derivatet financiare						
2.1.	Ekspozimi në bazë të derivateve financiare me zbatimin e metodës të vlerave të tregut	-					
2.2.	Ekspozimi në bazë të derivateve financiare me zbatimin e metodës origjinale të ekspozimit						
3.	Transaksione me letra me vlerë						
4.	Pozicione jashtë bilancit						
4.1.	Pozicionet jashtë bilancit me një faktor konvertimi prej 10%						
4.2.	Pozicionet jashtë bilancit me një faktor konvertimi prej 20%						
4.3.	Pozicionet jashtë bilancit me një faktor konvertimi prej 50%						
4.4.	Pozicionet jashtë bilancit me një faktor konvertimi prej 100%						
5.	Vlera e ekspozimit						
6.	Vlera e kapitalit						
7.	Norma e borxhit	-	-	-	-	-	-
8.	Norma mesatare e borxhit	0					